

Privredna štampa Sarajevo

NEKE SPECIFIČNOSTI I AKTUALNOSTI PRIMJENE PDV-a

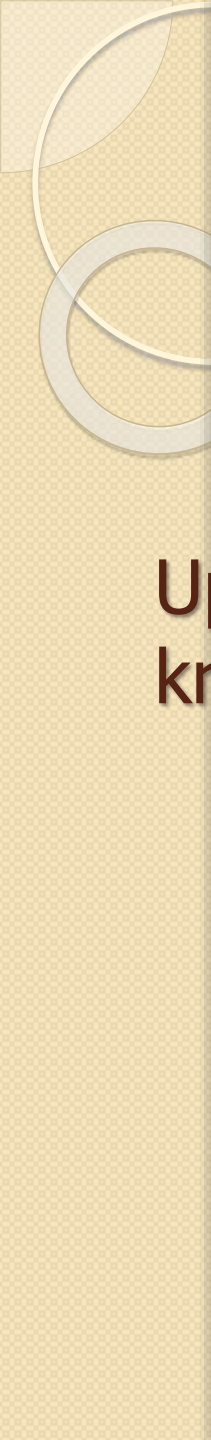

Prof.dr.sc. Jozo Piljić

VI 2019.

Teme

- Postupak povrata i odobravanje poreznog kredita po osnovu podnošenja prijave za PDV
- PDV tretman usluga s primjerima
 - Usluge direktno vezane za nepokretnu imovinu
 - Usluge prijevoza
 - Usluge prema mjestu gdje su stvarno izvršene
 - Usluge prema mjestu sjedišta/prebivališta
- Prodaja ispod cijene koštanja
- Prefakturisanje
- Obračun PDV-a kod besplatnog pružanja usluga
- PDV tretman prodaje stalnih sredstava
- PDV tretman dobara obveznika PDV-a u postupku prestanka registracije

Uputstvo o postupku povrata i odobravanju poreznog kredita po osnovu podnošenja prijave za PDV

("Službeni glasnik BiH", br. 27/19, primjenjuju se od 17.04.2019. god.)

Pokretanje postupka povrata PDV-a

- Postupak povrata PDV-a se pokreće **podnošenjem PDV prijave** u kojoj je iznos ulaznog poreza u poreznom periodu veći od iznosa izlazne porezne obaveze za isti period i u kojoj se porezni obveznik izjasnio za povrat, **obilježavanjem polja 80 PDV prijave sa "X"**, a **ukoliko polje 80 PDV prijave nije označeno** razlika između ulaznog i izlaznog poreza priznaje se kao **porezni kredit**.
- **Porezni kredit koji se ne iskoristi nakon perioda od šest mjeseci, vraća se po službenoj dužnosti pokretanjem postupka** povrata neiskorištenog poreznog kredita.

- Grupa za obradu poreznih prijava u regionalnom centru u cilju utvrđivanja pravilnog i potpunog činjeničnog stanja, prije donošenja odluke o odobravanju povrata PDV-a provodi ispitni postupak.
- Postupak se provodi na osnovu svih dostupnih podataka, koristeći prije svega podatke iz podsistema ePorezi, te podatke sadržane u internim i eksternim bazama podataka, kojima raspolaže Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje (UINO), vodeći računa o cjelokupnoj poreznoj historiji obveznika.

Umanjenje povrata PDV-a

- Ukoliko Grupa za obradu poreznih prijava **utvrdi da postoji potraživanje neizmirenih dugovanja** za čiju naplatu je nadležna UINO, **odobrava se povrat PDV-a u visini iznosa za koji ne postoji dospjelo potraživanje** po osnovu dugovanja za čiju naplatu je nadležna UINO.

Postupak izbora obveznika u Odsjeku za poreze za potpunu kontrolu, djelimičnu kontrolu i djelimičnu kontrolu bez razreza-informativnu kontrolu

- Nakon provedenog ispitnog postupka, Grupa za obradu poreznih prijava sačinjava spisak poreznih obveznika sa negativnim iznosom iz polja 71 PDV prijave posebno za velike obveznike indirektnih poreza i posebno za ostale porezne obveznike, koji se analizira na sastanku koji organizira Šef Odsjeka za poreze u regionalnom centru, kojem prisustvuju šefovi Grupe za reviziju i kontrolu, Grupe za kontrolu velikih poreznih obveznika i Grupe za obradu poreznih prijava.
- Nakon izvršene analize spiskova i prijedloga vrši se izbor poreznih obveznika koji će biti predmet potpune kontrole, djelimične kontrole i djelimične kontrole bez razreza-informativne kontrole o čemu se sačinjava zapisnik.

- Ukoliko se postupak kontrole od strane nadležne grupe ne može završiti u rokovima za povrat (60 dana, obveznici sa statusom izvoznika 30 dana), šef Grupe za obradu poreznih prijava donosi zaključak o prekidu postupka povrata PDV-a koji se automatski generira u podsistemu ePorezi, do okončanja kontrole.

Prekid postupka povrata PDV-a

- Ukoliko se u toku ispitnog postupka utvrdi da su **Grupe za kontrolu UINO pokrenule postupak kontrole iz svoje nadležnosti**, Šef Grupe za obradu poreznih prijava će donijeti **zaključak o prekidu postupka povrata PDV-a**, koji se automatski generira u podsistemu ePorezi **do rješavanja prethodnog pitanja** iz nadležnosti druge grupe UINO.
- Postupak će se nastaviti nakon što se donese zapisnik o izvršenoj kontroli i to pod uvjetom da nije bilo prijedloga razreza indirektnih poreza.
- U slučaju da je rješenjem o dodatnom razrezu **utvrđena dodatna obaveza, a porezni obveznik ima raspoloživih sredstava po osnovu povrata PDV-a**, Grupa za obradu poreznih prijava izvršiće prijeboj **indirektnih/neizravnih poreza preko potaživanja** koje je UINO priznao u korist istog poreznog obveznika.

Ubrzani postupak povrata

- Ubrzani postupak povrata PDV-a predstavlja odobravanje povrata PDV-a poreznim obveznicima odmah nakon knjiženja PDV prijave i provedenog ispitnog postupka u skladu sa odredbama ovog Uputstva.
- Pravo na ubrzani povrat PDV-a ima 20 obveznika sa statusom "izvoznika", u svakom regionalnom centru, sa najvećim iznosom negativnog polja 71 PDV prijave i izvozom u prethodnoj godini, gdje je izvoz iskazan u najmanje šest PDV prijava u toku godine.

Povrat PDV-a obveznicima koji su prestali sa obavljanjem djelatnosti

- Ukoliko je porezni obveznik prestao sa obavljanjem djelatnosti i izbrisan iz sudskog registra, **povrat PDV-a se vrši njegovom pravnom sljedniku**, koji uz zahtjev za povrat PDV-a **dostavlja sudsko rješenje s klauzulom izvršnosti** iz kojeg je vidljivo da je on pravni sljednik i potvrdu o aktivnom transakcijskom računu.
- Ukoliko je porezni **obveznik-fizičko lice** prestao sa obavljanjem djelatnosti na osnovu rješenja nadležnog organa, **povrat PDV-a se vrši na transakcijski račun fizičkog lica** (osnivača ili njegovog nasljednika) nakon dostavljanja zahtjeva za povrat PDV-a u čijem je prilogu rješenje o prestanku obavljanja djelatnosti i dokaz o aktivnom transakcijskom računu fizičkog lica.

Odobravanje poreznog kredita

- Obvezniku PDV-a koji se opredijelio za porezni kredit, isti se **odobrava danom podnošenja PDV prijave**.
- Porezni kredit **po izmijenjenoj ili dopunskoj PDV prijavi odobrava se danom podnošenja izmijenjene ili dopunske PDV prijave**.
- Ukoliko se porezni kredit **ne iskoristi u roku od 6 mjeseci** od dana odobravanja, Grupa za obradu poreznih prijava **pokreće postupak povrata neiskorištenog poreznog kredita**.

Korištenje poreznog kredita za namirenje obaveza

- Porezni kredit može se koristiti za namirenje obaveza za čiju je naplatu nadležna UINO, a koje se vode u podsistemu ePorezi.
- Izuzetno, porezni kredit se ne može koristiti za namirenje obaveza koje su prihod namjenskog karaktera (kao na primjer obaveza po vrsti prihoda 722536 - putarina za izgradnju autocesta i izgradnju i rekonstrukciju drugih cesta iz cijene domaće nafte i naftnih derivata) ili za koje je propisan poseban način uplate (vrsta prihoda 715 412 – akciza na domaći duhan i duhanske preradevine).
- UINO vrši prebijanje poreznog kredita s obavezama za čiju je naplatu nadležna UINO, a koje se ne vode u podsistemu ePorezi. Prebijanje UINO vrši po službenoj dužnosti na osnovu zahtjeva druge organizacione jedinice UINO ili po zahtjevu poreznog obveznika. Zahtjev se podnosi Grupi za obradu poreznih prijava u nadležnom regionalnom centru, prema sjedištu obveznika.

Postupak po izmijenjenim i/ili dopunskim PDV prijavama u slučaju izmjene zahtjeva za povrat

- Ukoliko porezni obveznik podnese izmijenjenu i/ili dopunsku PDV prijavu, čime dolazi do promjene zahtjeva u pogledu iznosa za povrat, a postupak povrata PDV-a po ranije podnesenoj PDV prijavi nije okončan, odluka o povratu PDV-a se donosi i na osnovu podataka iz izmijenjene ili dopunske prijave.
- Ako je izmijenjena i/ili dopunska PDV prijava podnesena nakon okončanja postupka povrata PDV-a po ranije podnesenoj PDV prijavi, donosi se dopunska odluka u roku od šest mjeseci od dana podnošenja PDV prijave.

Postupak po izmijenjenim i/ili dopunskim PDV prijavama u slučaju izmjene zahtjeva za porezni kredit

- Ukoliko porezni obveznik podnese izmijenjenu i/ili dopunsku PDV prijavu, čime se dovodi do **promjene zahtjeva u pogledu iznosa poreznog kredita, odobravanje poreznog kredita po izmijenjenoj i/ili dopunskoj PDV prijavi se vrši danom podnošenja takve PDV prijave.**

U slučaju kada porezni obveznik nakon odobravanja poreznog kredita, **izmijeni PDV prijavu u smislu zahtjeva za povrat**, Grupa za obradu poreznih prijava je dužna o istom **riješiti u roku od šest mjeseci** od dana podnošenja izmijenjene PDV prijave.

- Ukoliko obveznik PDV-a, nakon što je **dio poreznog kredita koristio za namirenje duga indirektnih poreza**, podnese izmijenjenu PDV prijavu u kojoj zahtijeva povrat, Grupa za obradu poreznih prijava će o istom **donijeti rješenje o povratu preostalog iznosa u roku od šest mjeseci** od dana podnošenja izmijenjene PDV prijave.

PDV tretman usluga

- Prema odredbama članka 8. Zakona o porezu dodanu vrijednost i članka 17. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodanu, prometom usluga, smatraju se svi poslovi i radnje izvršene u okviru obavljanja privredne djelatnosti, a koji ne čini promet dobara.
- Pored toga prometom usluga smatra se
 - prijenos i ustupanje autorskih prava, patenata, licenci, zaštitnih znakova, kao i drugih imovinskih prava;
 - pružanje usluga uz naknadu na osnovu odluke državnog organa, organa lokalne samouprave ili na osnovu zakona;
 - pružanje usluga koje porezni obveznik bez naknade ili uz smanjenu naknadu izvrši u vanposlovne svrhe osnivača, zaposlenih i drugih lica;
 - razmjena usluga za druga dobra ili usluge.

Mjesto prometa dobara i usluga

Osnovni princip

Teritorija BiH se smatra jednim mjestom prometa dobara i usluga.

Mjesto prometa usluga (čl. 15.stav 1. Zakona)

- Za promet usluga se smatra da je izvršen u BiH ako obveznik ima:
 - **stalno sjedište u BiH** iz kojeg se pružaju usluge ili
 - **uobičajeno mjesto** stanovanja u BiH ili stalnu adresu

(Izuzeci čl. 15.stav 2. Zakona)

- mjesto gdje se **nalazi nepokretna imovina**
- mjesto gdje se **obavlja prijevoz**
- mjesto gdje je **usluga stvarno izvršena**
- mjesto gdje **primalac usluge obavlja djelatnost, ima stalno sjedište, ispostavu, stalnu adresu ili uobičajeno prebivalište**

- Za usluge kod kojih se za **mjesto prometa usluge primjenjuje kriterij sjedište davatelja usluge, domaći obveznik** poreza na dodanu vrijednost kao davatelj usluge mora zaračunati PDV korisniku usluge bilo da ima sjedište u zemlji bilo da ima sjedište u inozemstvu.
- Obrnuto za usluge kod kojih se primjenjuje kriterij **sjedište davatelja usluge, koju je domaćoj osobi kupcu korisniku usluge obavio davatelj usluge sa sjedištem u inozemstvu**, davatelj usluge mora zaračunati PDV prema propisima države u kojoj ima sjedište.
- **Za primatelja usluge zaračunati PDV predstavlja dio obveze prema ino dobavljaču i dio troška nabave.** Povrat poreza na dodanu vrijednost može se tražiti ako je to predviđeno propisima države u kojoj davatelj usluge ima sjedište.

Primjeri

Primjer 1:

- Poduzeće iz Tuzle uzelo je u najam autobus iz Zagreba za obavljanje usluga u R Hrvatskoj.
- Kako je usluga najma prijevoznih sredstava oporeziva prema mjestu davatelja usluge, to će u ovom slučaju **poduzeće iz Zagreba ispostaviti fakturu poduzeću iz Tuzle i zaračunati PDV** u skladu sa propisima R Hrvatske.

Primjer 2:

- Poduzeće iz Sarajeva, porezni obveznik, dalo je u najam poduzeću iz Beograda teretno vozilo za obavljanje prijevoza u BiH .
- **Poduzeće iz Sarajeva ispostaviće fakturu poduzeću u Beogradu i zaračunati PDV** po stopi od 17%.

Usluge direktno vezane za nepokretnu imovinu

Kod usluga u vezi s nekretninama, uključujući i najam ili zakup, mjestom obavljanja usluga smatra se mjesto **gdje se nekretnina nalazi**. Usluge u vezi s nekretninama obuhvataju slijedeće skupine usluga:

- usluge koje se obavljaju pomoću nekretnina (npr. **Iznajmljivanje** kuća, stanova i soba **na rok kraći od 60 dana**, hotelskih soba, apartmana, zemljišta npr. parkirnih mjesta, iznajmljivanje teniskih igrališta, kuglana, održavanje grijanja i liftova, **održavanje zelenih površina, čišćenje zgrada**, iznajmljivanje izložbenih površina na sajmovima, postavljanje izložbenih mjesta),
- usluge koje se obavljaju na nekretnini obuhvataju usluge koje služe neposredno uređivanju nekretnine (npr. **geodetski radovi**), usluge koje služe za pripremu građevinskih radova (npr. **usluge arhitekata, građevinskih inženjera, statičara**), obavljanje građevinskih radova, vještačenja na nekretninama, inženjering usluge,
- usluge koje se obavljaju u vezi s kupovinom i prodajom nekretnina (npr. **usluge advokata i posrednika pri kupoprodaji nekretnina**).

Primjeri

- Usluge koje su oporezive prema mjestu nekretnine oporezive su ako ih obavlja:
 - **domaći porezni obveznik na nekretnini u BiH inozemnoj osobi**, kao npr. Usluga zakupa poslovnog prostora na nekretnini u BiH,
 - **inozemna osoba na nekretnini u BiH domaćoj osobi**, kao npr. usluga vještačenja na nekretnini,
- Usluge koje su oporezive prema mjestu nekretnine **nisu oporezive u BiH** ako ih obavlja domaća ili inozemna osoba koje su u vezi sa **nekretninom u inozemstvu**.

Primjer 1:

Inozemna osoba izvršila je nadzor nad izvođenjem građevinskih radova i ispostavila fakturu koja **gradi objekt u Mostaru**. Inozemna osoba nema poslovnu jedinicu niti zastupnika u BiH. Porezni obveznik je poduzeće iz Tuzle jer je mjesto objekta u BiH gdje se vrši usluga koja je neposredno vezana sa nekretninom. Porezni **obveznik će na primljenoj fakturi zaračunati** i uplatiti 17% PDV-a

Primjer 2:

Poduzeće iz Splita izvršilo je geodetske radove za potrebe izgradnje hotela u Splitu i ispostavilo fakturu poduzeću „Vranica“ iz Sarajeva.

Porezni obveznik nije poduzeće „Vranica“ iz Sarajeva iako je korisnik usluge, jer je mjesto objekta u Splitu, dakle van BiH gdje se vrši usluga koja je neposredno vezana sa nekretninom.

Ako se radi o uslugama koje su neposredno vezane sa nekretninom koja se nalazi van BiH, a koje obavljaju porezni obveznici iz BiH, te usluge se ne oporezuju po propisima BiH, već u skladu sa propisima zemlje gdje se ta nekretnina nalazi.

Poduzeće iz Splita na fakturi će zaračunati PDV po propisima R Hrvatske

Usluge prijevoza

- Kod usluga prijevoza, BiH je mjesto obavljanja usluge, ako je čitava **dionica puta na kojoj se prijevoz obavlja u BiH**;
- ako se usluga prijevoza putnika ne obavlja samo u BiH, onda dio puta koji se odnosi na BiH podliježe oporezivanju, a dio puta koji se odnosi na inozemstvo ne podliježe oporezivanju prema odredbama Zakona. U tom slučaju, **uslugu prijevoza treba podijeliti razmjerno broju kilometara na dio prijevoza u BiH koji se oporezuje** i dio prijevoza u inozemstvu koji ne podliježe oporezivanju;
- ako se radi o **uslugama prijevoza dobara koja se izvoze**, tada su, prema odredbi člana 27. stav 1. tačka 2. Zakona, oslobođene od oporezivanja (**oporezuju nultom stopom**) i usluge prijevoza izvršene na dionici puta u BiH;
- ako se radi o **uslugama prijevoza dobara koja se uvoze**, tada su, prema odredbi članka 26. stav 1. tačka 7. Zakona, oslobođene od oporezivanja i usluge prijevoza izvršene na dionici puta u BiH;
- **kod prekograničnog pomorskog, riječnog i vazdušnog prijevoza putnika i robe** ne utvrđuje se dionica puta u BiH.

Putnički prijevoz

- Putnički prijevoz u zemlji oporezuje se porezom na dodanu vrijednost po propisima BiH
- Putnički prijevoz koji se obavlja kroz BiH i izvan granica BiH, **oporezuje se samo prijevoz za dionicu puta u BiH**

Primjer izračunavanja cijene karte na temelju kalkulacije cijene

Putnička agencija „Alfas“ Tuzla organizira prijevoz od Tuzle do Osijeka. **Cijena prijevozne karte** u koju je uključen i porez na dodanu vrijednost iznosi **20 KM**.

Od Tuzle do Osijeka u **oba smjera ima 350 km** od čega na relaciju **Tuzla – Orašje - Tuzla** otpada 140 km, što čini **40%** od ukupne relacije Tuzla – Osijek – Tuzla.

- Ukupna naknada za putni pravac Tuzla – Osijek – Tuzla 20,00 KM
- **Naknada za dionicu puta u zemlji** $20,00 \times 40 \% = 8,00$ KM
- Porez na dodanu vrijednost $17\% \text{ na } 8,00 = 1,36$ KM
- Ukupna cijena za putni pravac Tuzla–Osijek–Tuzla 21,36 KM (20,00 + 1,36)

Primjer izračunavanja cijene karte na temelju cijene konkurencije gdje se polazi od konačne cijene

Putnička agencija „Alfas“ Tuzla organizira prijevoz od Tuzle do Osijeka. **Cijena prijevozne karte** u koju je uključen i porez na dodanu vrijednost iznosi **20 KM**.

Od Tuzle do Osijeka u **oba smjera ima 350 km** od čega na relaciju **Tuzla – Orašje - Tuzla** otpada 140 km, što čini **40%** od ukupne relacije Tuzla – Osijek – Tuzla

broj kilometara u zemlji x 1,17	= 140 x 1,17 = 163,80
broj kilometara u inozemstvu x 1,00	= 210 x 1,00 = 210,00
Ukupno ekvivalentni kilometri	373,80

Iznos naknade po ekvivalentnom kilometru		Naknada sa uključenim PDV-om	20,00
	=	-----	-----
		Broj ekvivalentnih kilometara	373,80

Naknada u zemlji sa PDV-om = 163,80 x 0,0535 = 8,76 KM

PDV sadržan u naknadi (8,76 x 14,5299 %) = 1,27 KM

Naknada bez PDV-a = 7,49 KM

Naknada u inozemstvu = 210,00 x 0,0535 = 11,24 KM

- Ukupna naknada za dionicu puta u inozemstv	11,24 KM
- Naknada za dionicu puta u zemlji	7,49 KM
- Porez na dodanu vrijednost	<u>1,27 KM</u>
- Ukupna cijena za pravac Tuzla–Osijek–Tuzla	20,00 KM

Prijevoz dobara

- prijevoz dobara u zemlji oporezuje se
- prijevoz dobara izvan BiH ne oporezuje se

Specifično

- prijevoz dobara koja se izvoze, obavljen u zemlji, ne oporezuje se (nulta stopa)

Primjer 1:

Prijevoznik iz BiH izvršio je uslugu prijevoza robe iz Zagreba do Beograda.

Kako je usluga u cjelini izvršena u inozemstvu, prijevoznik iz BiH na svojoj fakturi ne zaračunava PDV

Prijevozne usluge pri uvozu dobara

- PDV se obračunava samo na **dionicu puta u zemlji**
- **oslobođene** su od plaćanja PDV-a, **ako je vrijednost usluga uključena u poreznu osnovicu**

Dokaz :

- *dokument o vrsti usluge i iznosu sporednih troškova (**ugovor, račun, otpremnica ili prijevozni dokument**),*
- ***kopija uvozne carinske isprave** izdate u skladu sa carinskim propisima, na osnovu koje se može utvrditi da su sporedni troškovi uključeni u osnovicu za obračun PDV pri uvozu dobara*

Usluge prema mjestu gdje su stvarno izvršene

Mjesto obavljanja usluga je BiH ako je to mjesto **gdje je usluga stvarno izvršena**:

- kod **umjetničkih** (npr. opernih, glumačkih, pjevačkih), **znanstvenih** (npr. znanstvena predavanja i davanja mišljenja, ali ne i savjetovanja naručitelja), **nastavnih** (npr. usluge obuke, organiziranje tečajeva), **sportskih** (npr. tenis, ronjenje), **zabavnih** ili sličnih usluga (npr. filmske predstave, plesne priredbe) i usluga njihovog organiziranja,
- kod **pomoćnih usluga u prijevozu**, kao što su: utovar, istovar, uskladištenje i drugih usluga u svezi s prijevozom i otpremom,
- kod **usluga koje se obavljaju na pokretnim dobrima**, uključujući usluge stručnog mišljenja, procjene i ocjene tih dobara.

- Usluge prema mjestu gdje su stvarno izvršene oporezuju se po propisima BiH samo u slučaju da su obavljene na teritoriji BiH, bez obzira da li ih je obavila osoba iz BiH ili iz inozemstva.
- Međutim, treba imati u vidu da su neke od usluga koje se oporezuju prema mjestu gdje su stvarno izvršene (usluge iz oblasti kulture, obrazovanja, sporta (članak 24. Zakona) oslobođene plaćanja PDV-a u BiH.
- Ako usluge koje se oporezuju prema mjestu gdje su stvarno izvršene:
 - obavlja porezni obveznik na teritoriji BiH, takve usluge su oporezive, bilo da se pružaju domaćoj ili stranoj osobi,
 - obavlja porezni obveznik u inozemstvu, takve usluge nisu oporezive po propisima BiH,
 - obavlja strana osoba na teritoriji BiH, koja ima svog zastupnika takve usluge su oporezive i plaća ih zastupnik,
 - obavlja strana osoba na teritoriji BiH, koja nema svog zastupnika a te usluge se pružaju domaćoj osobi, takve usluge su oporezive te primatelj usluge na fakturi ino dobavljača zaračunava PDV

Primjeri

Primjer 1

Hrvatski procjenitelj izvršio je **procjenu vrijednosti stroja u Zagrebu** za osobu iz BiH.

Usluga je obavljena u inozemstvu, te **nije oporeziva po propisima BiH.**

Primjer 2

Profesor sa Ekonomskog fakulteta iz Zagreba **održao je** na poziv Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje **predavanje u Tuzli** na temu «Sustav PDV-a u Hrvatskoj».

Usluga obrazovanja izvršena je u BiH, te **je oporeziva** i Uprava je **dužna da na primljenoj fakturi zaračuna i plati PDV** po stopi od 17%.

Primjer 3

Serviser iz Beča izvršio je **popravku vozila u Beču** vozaču iz BiH.

Kako je usluga obavljena u inozemstvu, te **nije oporeziva** po propisima BiH.

Primjer 4

Serviser iz Beča izvršio je **popravku vozila u Beču** vozaaru iz BiH.

Kako je usluga obavljena u inozemstvu, te **nije oporeziva** po propisima BiH

Primjer 5

Serviser iz Sarajeva izvršio je **popravku vozila u Sarajevu** vozaaru iz Beča.

Kako je usluga obavljena u BiH, to je **oporeziva** po propisima BiH. Serviser je izdao fakturu sa obračunom:

- vrijednost materijala 100,00 KM ,
 - vrijednost usluge 200,00 KM,
 - ukupna vrijednost usluge 300,00 KM,
 - zaračunati PDV po stopi od 17% iznosi 51,00 KM.
- Kako **učešće materijala u popravci iznosi manje od 50%**, to vozar neće moći izvršiti povrat plaćenog PDV-a u iznosu od 51,00 KM, jer se **radi o prometu usluga** a ne o prometu dobara

Primjer 6

Poduzeću iz Orašja izvršilo je uslugu pretovara robe u Orašju poduzeće iz Županje R Hrvatska.

U ovom slučaju poduzeće iz Županje neće zaračunati PDV na svojoj fakturi, ali će poduzeće iz Orašja samo zaračunati PDV na fakturi po stopi 17%.

Primjer 7

Poduzeće iz Zvornika izvršilo je uslugu istovara robe u skladištu poduzeća iz Malog Zvornika, Srbija.

U ovom slučaju poduzeće iz Zvornika neće zaračunati PDV jer se radi o izvršenoj usluzi koja je oporeziva prema mjestu izvršenja.

Usluge prema mjestu sjedišta/prebivališta primatelja

- Kada je primatelj neke od usluga prema odredbama članka 15. stav 2. tačka 4. Zakona i članka 21. stav 6. Pravilnika, a tu **uslugu mu izvrši inozemna osoba koja nema poslovnu jedinicu u BiH niti zastupnika**, u tom slučaju se mjestom pružanja usluge smatra BiH a obveznik PDV-a je primatelj usluge.
- U svrhu dokazivanja da se usluga vrši stranom državljaninu, a u cilju stjecanja uvjeta za oslobađanje od obveze obračunavanja PDV-a, **davalac usluge dužan je od primatelja usluge uzeti ime i prezime, adresu i broj putovnice za fizičku osobu, a za pravnu osobu potvrdu o registraciji poreznog obveznika.**
- Ako **domaća osoba obavi uslugu inozemnoj osobi** u tom slučaju ta usluga **nije oporeziva.**
- Radi izbjegavanja duplog oporezivanja ili neoporezivanja, mjesto prometa za usluge iz članka 15. stav 2. tačka 4. Zakona i **usluge iznajmljivanja prevoznih sredstava jeste mjesto gdje se usluga faktički koristi** ili uživa kada isporučilac i/ili primalac ima sjedište preduzeća ili prebivalište izvan BiH.
- Ukoliko se navedena usluga koristi ili uživa i unutar i izvan BiH, mjesto prometa je mjesto **gdje se usluga pretežno koristi** ili uživa. 34

Promet usluga određuje se da je u BiH ako je **sjedište primatelja usluge** ili je stalna adresa ili adresa prebivališta/boravišta **za slijedeće vrste usluga**:

- kod usluga prijenosa, **ustupanja i korištenja autorskih prava**, патената, licenci, zaštitnih znakova i sličnih prava (npr. davanje licence, prenos autorskih prava umjetnika i pisaca),
- **usluge reklamiranja**, uključujući i usluge posredovanja u tim uslugama (npr. usluge oglašavanja u novinama i drugim medijima),
- **usluge inženjera, advokata, revizora, računovođa, tumača, prevodilaca** i drugih usluga savjetovanja,
- **usluge elektronske obrade** podataka,
- **bankarskih, finansijskih** usluga i usluga iz oblasti **osiguranja i reosiguranja**, osim iznajmljivanja sefova,
- **ustupanja osoblja**,
- **telekomunikacijske usluge**,
- **iznajmljivanja pokretnih dobara** (npr. građevinske dizalice), osim prijevoznih sredstava,
- svih usluga **posredovanja u vezi s ovim uslugama**

Evidentiranje PDV-a

- Prema odredbama čl. 5. Instrukcije o postupanju pri podnošenju PDV prijava primatelja usluga od osobe koja nema sjedište u BiH i osobe u posebnoj shemi u građevinarstvu („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 24/07), obveznik je dužan nakon zaprimanja računa izvršiti obračun PDV-a, te temeljem takvog računa evidentirati **u knjizi izlaznih računa (KIF) samo iznos obračunatog PDV-a**, s pozivom na broj računa u poreznom periodu kada je ista zaprimljena. Obračunati PDV unosi se u polje - obračunati PDV na isporuke **(kolona 11) KIF-a**.
- Obveznik, primatelj usluge, **ima pravo na odbitak ulaznog poreza u poreznom periodu kada je zaprimljen račun** ako su ispunjeni uvjeti :
 - PDV se može odbiti sukladno odredbama članaka iz glave X Zakona;
 - Račun mora izdati osoba koja ima sjedište ili boravište u inozemstvu;
 - Porezni obveznik – primatelj usluge mora izvršiti obračun iznosa PDV-a na zaprimljenom računu;
 - PDV mora biti prijavljen kao sastavni dio iznosa izlaznog poreza u PDV prijavi poreznog obveznika u istom poreznom periodu kada je račun i zaprimljen

- Obveznik, primatelj usluge, u PDV prijavi za porezni period kada je zaprimljen račun **iznos obračunatog PDV-a upisuje** kao sastavni dio iznosa izlaznog poreza u **polju 51**.
- U PDV prijavi za porezni period kada je zaprimljen račun **osnovica** iz primljenog računa se evidentira kao sastavni dio iznosa iz **polja 21**, a **obračunati PDV**, sukladno ispunjenim uvjetima članka iz glave X Zakona, kao sastavni dio iznosa iz polja 41.

Obarčun PDV-a ako primatelj usluge nije obveznik PDV-a

- Primatelj usluge koji nije obveznik PDV-a na računu zaračunava PDV i zaračunati iznos **uplaćuje na drugu grupu računa, aneks V** Pravilnika o uplaćivanju indirektnih/neizravnih poreza i ostalih prihoda i pristojbi koje naplaćuje UINO (jednokratne uplate).
- Zaračunati iznos PDV-a za primatelja usluge koji nije obveznik PDV-a **predstavlja rashod**

Primjeri

Primjer 1

Osoba iz Mađarske ispostavila je za preneseno autorsko pravo na Izdavačku kuću «FERI» iz Tuzle.

Porezni obveznik je Izdavačka kuća «FERI» iz Tuzle, jer je sjedište primatelja usluge u BiH.

Primjer 2

Advokat iz Holandije koji zastupa poduzeće «Omega» iz Tuzle u sporu pred Sudom u Holandiji ispostavio je račun za izvršenu uslugu.

Porezni obveznik je «Omega» iz Tuzle, jer je sjedište primatelja usluge u BiH.

Primjer 3

Za usluge zakupa građevinske mašine, poduzeće iz Osijeka izdalo je račun poduzeću «Tehnograd» Tuzla . Porezni obveznik je «Tehnograd» iz Tuzle, jer je sjedište primatelja usluge u BiH.

Primjer 4

Revizorska kuća iz Zagreba izvršila je reviziju poslovanja Tuzlanske banke za što je ispostavila fakturu.

Porezni obveznik je Tuzlanska banka, jer je sjedište primatelja usluge u BiH. Za banku je plaćeni PDV rashod, jer nije registrirani porezni obveznik.

Primjer 5

Poduzeće iz Bihaća iznajmilo je poduzeću iz Karlovca R Hrvatska građevinske dizalice.

Poduzeće iz Bihaća neće na ispostavljenoj fakturi zaračunati PDV, jer se radi o iznajmljivanju pokretne imovine koja se oporezuje prema sjedištu primatelja.

Primjer 6

Poduzeće iz Gradačca ustupilo je 20 radnika poduzeću u Rijeci.

Poduzeće iz Gradačca neće zaračunati PDV na ispostavljenoj fakturi, jer se usluga ustupanja osoblja oporezuje prema sjedištu primatelja

Prodaja ispod cijene koštanja

- Prema odredbama članka 20. stav 1. Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Službeni glasnik BiH“, br. 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17), **porezna osnovnica** prometa dobara i usluga jeste **oporezivi iznos naknade** (u novcu, stvarima ili uslugama) koju obveznik primi ili treba primiti za isporučena dobra ili pružene usluge, **uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom tih dobara ili usluga**, u koju nije uključen PDV, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.
- Prema odredbama članka 20. stav 8. Zakona, ako je **naknada za promet dobara ili usluga manja od tržišne vrijednosti** ili ako je promet izvršen bez naknade, osnovnica je **tržišna vrijednost dobara, odnosno usluga** u momentu njihova prometa, bez PDV-a.

- Prema odredbama članka 22. stav 3. Pravilnika o primjeni zakona o porezu na dodanu vrijednost («Službeni glasnik BiH» broj 93/05, 21/06, 60/06, 6/07, 100/07, 35/08, 65/10 i 85/17), članak 20. stav (8) Zakona odnosi se samo na promet dobara ili usluga koji uključuje postojanje obiteljskih ili drugih bliskih osobnih veza, te odnosa upravljanja, vlasništva, članstva, financijskih ili pravnih odnosa između dobavljača i kupca i to samo kada je ta veza ili odnos, a ne neki dokazivi komercijalni razlozi, dovela do vrijednosti niže od one tržišne. Pravni odnosi iz ovoga stava obuhvaćaju odnos između poslodavca i uposlenog ili obitelji uposlenog, ili drugih blisko povezanih osoba.

- Prema odredbama članka 22. stav 4. Pravilnika, **tržišna vrijednost** se definira kao ukupan iznos koji bi kupac, da bi stekao predmetna dobra ili usluge u tom trenutku, morao, u istoj fazi trgovanja u kojoj dolazi do prometa dobara ili usluga i u **uvjetima lojalne konkurencije**, platiti isporučitelju dobara/pružatelju usluga s kojim je u poslovnom odnosu na teritoriji BiH.
- Kada se **ne može utvrditi** neki sličan promet dobara ili usluga, tržišna vrijednost podrazumijeva sljedeće:
 - a) za dobra, iznos koji **nije niži od nabavne cijene** tih ili sličnih dobara ili, u nedostatku nabavne cijene, cijena koštanja određena u trenutku vršenja prometa;
 - b) za usluge, iznos koji nije **niži od ukupnih troškova** poreznog obveznika za pružene usluge.
- Prema odredbama članka 21. Zakona, porezna osnovica kod **uvoza dobara** u Bosnu i Hercegovinu je vrijednost tih dobara utvrđena **sukladno carinskim propisima**.

Prefakturisanje

- Prema odredbama članka 3. Zakona o porezu na dodanu vrijednost („Službeni glasnik BiH“ broj 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17), PDV se, u skladu s odredbama ovoga zakona, plaća:
 1. na promet dobara i usluga koje porezni obveznik, u okviru obavljanja svojih djelatnosti, izvrši na teritoriju Bosne i Hercegovine uz naknadu;
 2. na uvoz dobara u Bosnu i Hercegovinu.
- Prema odredbama članka 55. stav 1. Zakona, obveznik je dužan klijentu izdati fakturu ili drugi dokument koji služi kao faktura za svaki promet dobara i usluga, osim za onaj promet koji je oslobođen u svrhe PDV-a u smislu čl. 24. i 25. ovoga zakona.
- U slučaju kada porezni obveznik ne vrši isporuku dobara i usluga u okviru obavljanja svojih djelatnosti, nemože izdavati ni poreznu fakturu.

Primjer

- Zakupodavac i zakupoprimac zaključili ugovor o zakupu po kojem će **zakupoprimac snositi troškove komunalnih usluga:** struje, vode i grijanja
- Zakupodavac zakupoprimcu može u skladu s ugovorom izdavati poreznu fakturu **za usluge zakupa u određenom fiksnom iznosu, a ne za isporuku komunalnih usluga jer ih on i ne isporučuje.**
- **Zakupodavac može fakturirati zakupoprimcu iznos zakupnine u određenom varijabilnom iznosu,** koliko bude iznosila potrošnja struje, vode, grijanja i sl.
- **Isporuku struje, vode, grijanja i sl. vrše drugi poslovni subjekti,** te u slučaju kada porezni obveznik ne vrši isporuku dobara i usluga u okviru obavljanja svojih djelatnosti, **nemože izdavati ni poreznu fakturu.**
- **Faktura koju primi zakupodavac za isporuku komunalnih usluga je njegova ulazna faktura,** te ako je PDV obveznik ima pravo odbitka ulaznog poreza, **a faktura za varijabilni dio zakupnine je njegova izlazna faktura** te ako je PDV obveznik ima poreznu obvezu.

Obaveza obračunavanja PDV-a kod besplatnog pružanja usluga

- Prema odredbama članka 9. stav 1. tačka 2. Zakona o porezu na dodanu vrijednost, prometom usluga uz naknadu smatra se i pružanje usluga koje porezni obveznik izvrši bez naknade ili uz smanjenu naknadu u vanposlovne svrhe osnivača, zaposlenih i drugih osoba ili u svrhe koje nisu povezane s njegovim poslovanjem;
- Za takav promet porezni obveznik je dužan sačiniti internu poreznu fakturu, koja sadrži sve elemente porezne fakture, osim što se umjesto podataka o kupcu navode podaci o svrsi korištenja dobara i usluga.
- Poreznu osnovicu za promet usluga iz članka 9. Zakona čine ukupni troškovi poreznog obveznika za pružene usluge.

Prodaja stalnih sredstava (vozila, oprema, nekretnine)

Prodaja vlastitih rabljenih putničkih automobila

- Ako isporuku rabljenog putničkog automobila vrši registrirani porezni obveznik, takva isporuka **nepodliježe oporezivanju sa porezom na dodanu vrijednost, pod uvjetom da pri nabavci nije odbijen ulazni porez.**
- Isporuka rabljenih putničkih automobila koja su nabavljena prije 01.01.2006.godine, **na koja je plaćen porez na promet proizvoda,** u skladu sa Zakonom o porezu na promet proizvoda i usluga, ne podliježe oporezivanju sa porezom na dodanu vrijednost, s obzirom da su jednom u prometu već oporezovana.
- **Porezni obveznik neće na fakturi iskazivati PDV,** nego će u napomeni naznačiti da **PDV nije obračunat u skladu s člankom 7. stav 1.** Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

Prodaja opreme

- PDV se, u skladu s odredbama članka 3. Zakona, plaća na:
 1. promet dobara i usluga koje porezni obveznik, u okviru obavljanja svojih djelatnosti, izvrši na teritoriji Bosne i Hercegovine uz naknadu;
 2. uvoz dobara u Bosnu i Hercegovinu.
- Svaka isporuka opreme podliježe oporezivanju sa porezom na dodanu vrijednost, pod uvjetom da je pri nabavci odbijen ulazni porez.

Prodaja nekretnine

- Prema odredbama članka 25. stav 1. tačka 2. Zakona o porezu na dodanu vrijednost **oslobađa se od plaćanja PDV-a promet nepokretne imovine, izuzev prvog prijenosa prava svojine** ili prava raspolaganja novoizgrađenom nepokretnom imovinom.
- Oslobađanje plaćanja poreza iz članka 25. stav (1) tačka 2. Zakona odnosi se na svaki **promet zemljištem**, osim **zemljišta na kome se nalazi sagrađeni nepokretni objekat** i zemljišta koje pripada objektu i služi njegovoj funkciji, osim poljoprivrednog i šumskog zemljišta. Promet takvim zemljištem **oslobođen je plaćanja poreza samo ukoliko je promet tog objekta oslobođen**.
- Prema odredbama članka 8. stav 1. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost, novosagrađenom nepokretnom imovinom smatraju se objekti koji još nisu upotrebljavani

- Prema odredbama članka 6. stav 2. Zakona o porezu na dodanu vrijednost, prometom dobara uz naknadu smatra se i prodaja ili iznajmljivanje zgrada koje je porezni obveznik izgradio od osobnih sredstava i na osobnom ili iznajmljenom zemljištu (gradilištu).
- Prema odredbama članka 6. stav 3. Zakona o porezu na dodanu vrijednost, izgradnja zgrada, znači svaku izmjenu ili renoviranje osobnih ili iznajmljenih zgrada poreznog obveznika u vrijednosti većoj od 10.000,00 KM.
- Prema odredbama članka 36. stav 2. Zakona o porezu na dodanu vrijednost, obveznik, koji je ostvario pravo na odbitak ulaznoga poreza pri nabavci objekata za obavljanje svoje poslovne djelatnosti, dužan je izvršiti ispravku odbitka ulaznoga poreza ako prestane ispunjavati uvjete za ostvarenje ovoga prava, i to u roku od deset godina u slučaju nepokretne imovine, od momenta početka upotrebe objekata.

- Porezni obveznik koji vrši drugi promet nekretnine a koji je imao pravo odbitka ulaznog poreza pri nabavci nekretnine neobračunava PDV, ali vrši ispravku ulaznog poreze za period nekorištenja do 10 godina
- Porezni obveznik koji vrši promet neizgrađene nekretnine (investicija u toku) a koji je imao pravo odbitka ulaznog poreza pri izgradnji nekretnine neobračunava PDV, ali vrši ispravku ulaznog poreze na izvršena ulaganja
- Prema odredbama članka 107. stav 2. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost, u slučajevima kada je obveznik dužan izdati porezni račun, a isporučena dobra ili usluge nisu oporezive PDV-om, na poreznom računu je dužan naznačiti članak Zakona po kojem se obračun PDV-a ne vrši.

PDV tretman dobara obveznika PDV-a u postupku prestanka registracije

Prema odredbama članka 6 stav 1. tačka 3. Zakona prometom dobara uz naknadu smatra se i **zadržavanje dobara nakon prestanka obavljanja djelatnosti ili nakon prestanka registriranja, a za koja je ulazni porez u cijelosti ili djelomično odbijen.**

Hvala na pažnji!